



# FLOW I SYGESTIERNE

Dyrlæge Kirsten Pihl, SEGES Svineproduktion og  
Chefforsker Lisbeth Ulrich Hansen, SEGES Svineproduktion

Kongressen 2017  
Herning

# HVEM ER VI?

## **Lisbeth Ulrich Hansen**

Chefforsker

SEGES Svineproduktion

Indretning og test af stalde  
til løsgående søer

Indretning og brug af  
sygestier

## **Kirsten Pihl**

Senior rådgivningsdyrlæge

Sundhedskontrollen A/O

Rådgivning

Saneringer

Smittebeskyttelse

# HVORFOR DETTE FOREDRAG?

**Hvorfor fokus på sygestier i det hele taget?**

**Hvad kan man gøre for at forebygge, at dyret kommer i sygesti?**

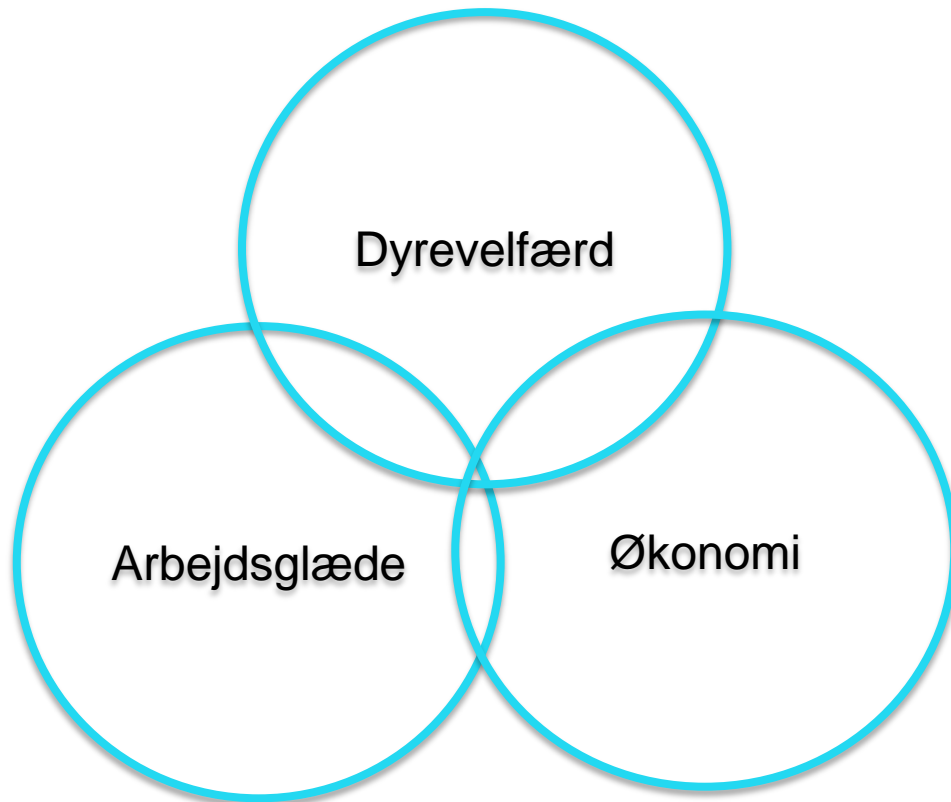
**Hvordan skal sygestier indrettes og benyttes?**

**Hvordan opretholdes smittebeskyttelse?**

**Hvordan skal behandling tilrettelægges?**

**Hvad skal der ske, når dyret er rask?**

# HVORFOR FOKUS PÅ SYGESTIER?



# ØKONOMI I SYGESTIER

## Søer

3 % sygestier

3 ugers opholdstid

80 % forbliver produktionsdyr

**Gevinst 100 kr. pr. årssø**

## Smågrise og slagtesvin

2,5 % sygestier

2 ugers opholdstid

75 % helbredes/slagtes

**Gevinst 2 kr. pr. smågris**

**Gevinst 4,5 kr. pr.  
slagtesvin**

# FLOW I SYGESTIERNE



- Forebyggelse
- Tilsyn
- Behandling i hjemmestien

- Tilbage i produktionen
- Slagtes

# FOREBYGGELSE – SØER

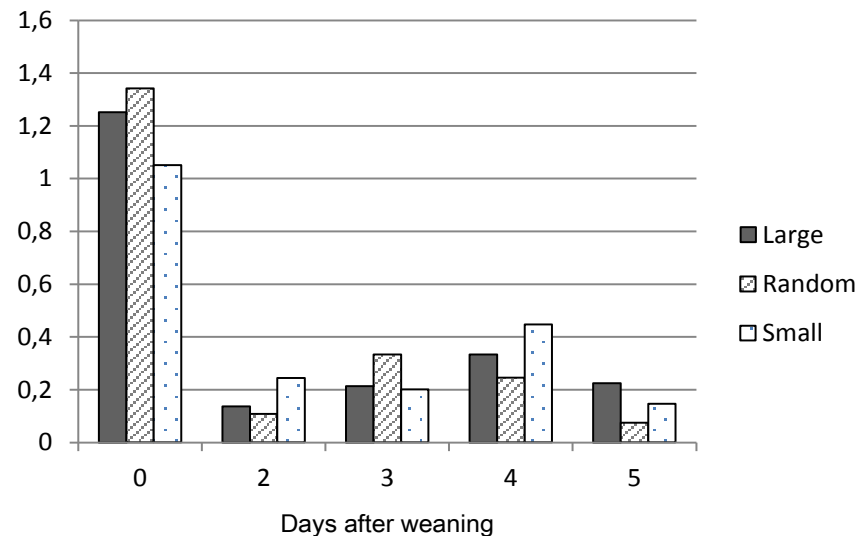
- 90 % af behandlingerne i drægtighedsstalden skyldes ben/klove
- Primært de første to uger efter gruppering
- Overvægt af unge søer
- Fokus på risiko-dyr



# GRUPPERING AF SØER



Øget plads ved gruppering  
Skridsikkert underlag



Øget fokus de første dage



# KONKURRENCE OM FODERET

Sortere søerne i 4 aldersgrupper  
Nem adgang til foderet



Fyldende foder, stor volumen  
Halm før fodring



# SØERNE REJSER SIG NÅR DER TILDELES HALM



# DAGLIGT PASNING OG BEHANDLING I STIEN



- Opmærke OBS dyr
- Behandling af ”milde tilfælde”

Brug dyrlægen som sparring

# TILSYN AF ALLE GRISE HVER DAG



**Alle grise skal op og gå**

# LOVKRAV OM INDRETNING AF SYGESTIER

- Øget arealkrav
- **2/3 af minimumsarealet skal være med blødt leje**
  - Halmmåtte eller blød gummimåtte
- **Maks. 3 søer i sygesti**
- **Varme og køling**
  - Halm, overdækning, varmelampe eller gulvvarme
  - Drænet gulv eller overbrusning

# INDRETNING AF SYGESTI TIL SØER

Lovkrav om 2,5 % sygesti-pladser

Anbefaling er 3-5 %

Konkurrence om foderet, 10 %

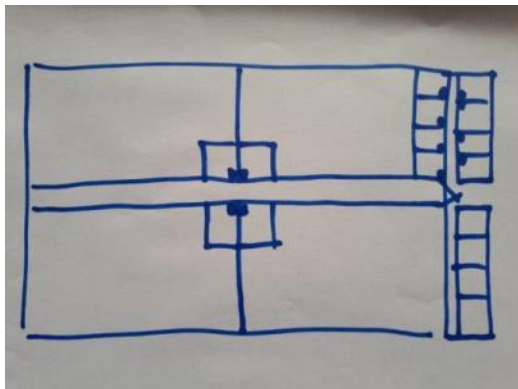


Drænet strøet underlag *eller*  
Gummimåtte med fald



# PLACERING AF SYGESTIER – SØER

Stier inde i  
drægtighedsstien

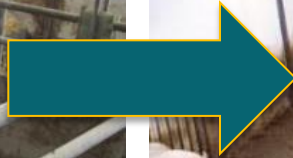


Mindre stier til søer fra  
andre sektioner



# FRA SYGESTI TILBAGE I PRODUKTIONEN

- Raske søer skal ud af sygesti til hjemmesti eller opsamlingssti
- Slatte søer skal afsted hver uge





# INDRETNING AF SYGESTIER – VÆKSTGRISE

Overdækning med nedadbøjet kant og justerbar højde  
kant og justerbar højde



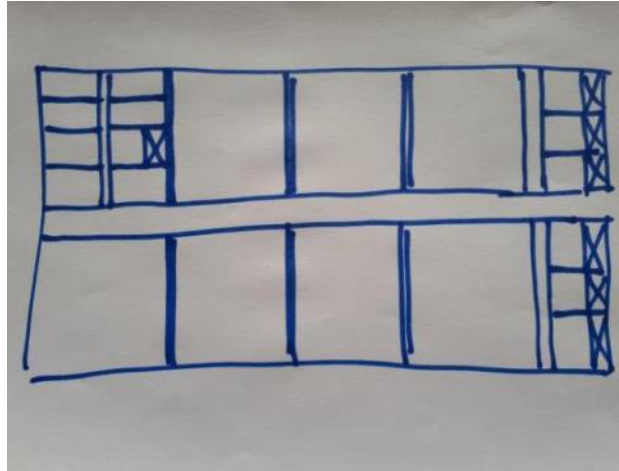
Foder og vand  
Køling og varmekilde



# PLACERING AF STIER – VÆKSTDYR



**2,5 % pladser til opsamling af de mindste ved indsættelse**



***Eller kombination***



**2,5 % sygesti pladser i separate sektioner**

# 3 NIVEAUER EFTER DYRENES BEHOV

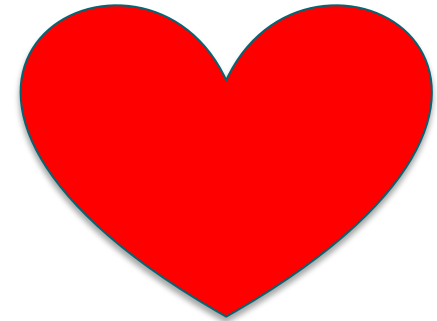
Tilsyn: alle de normale

Pasning: med vurdering af almenbefindende. Obs.

Sygepleje = Tender Loving Care i sygesti

Glem ikke **lidelsen**, smertelindring

Vurder æde-/drikkelyst



# OPTIMALE FORHOLD – HVOR ER DER STØRST SANDSYNLIGHED FOR AT BLIVE RASK?



# ENESTUER?



# FLERSENGSSTUER – SOCIAL KONTAKT KAN GAVNE HELBREDELSEN



# FOKUS PÅ SMITTEBESKYTTELSE

## Bedre smittebeskyttelse mellem

- Sygestier
- Sygestier og øvrig opstaldning

**Både af hensyn til dem der er i sygestien såvel som dem der er udenfor sygestien!**

# SYGESEKTION(ER)

1. Normale grise kører på hovedvejen. Striks sektionering
2. Syge dyr og dyr i bedring kommer i den/de 'kontinuerligt' drevne sektion(er) med sygestier og aflastningsstier. Aldrig ud derfra til yngre grise. Kun til slagtning/produktion. Passes sidst på arbejdsdagen. Separat fodtøj

**Tænk alternativt. Se mulighederne frem for begrænsningerne**



# HYGIEJNE ER OGSÅ SYGEPLEJE

**Mit postulat: Våde / beskidte stier er ikke sygestier**

**Halte grise rejser sig ikke for at gå på toilet**

**HOLD RENT OG TØRT**

# HVORFOR SKAL VI HAVE SYGESTIER?

Målet for os er hurtig bedring for optimalt udbytte

Målet for danske sygehuse er at have flest mulige ambulante behandlinger (hurtigt ind – hurtigt ud)

Hver 5. dansker var indlagt i 2014

Hvor mange grise tror I bliver ”indlagt” pr. år?

# HVORNÅR SKAL GRISEN I SYGESTI?

**Lovkrav:**

**Dyr der har brug for plads, ædeplads, ro og ekstra varme.**

- a. Udskudt endetarm Isoleres**
- b. Dyr med benproblemer/ikke kan rejse sig. Springhalte**
- c. Store navlebrok/skuldarsår. Isoleres hvis andre grise piller i det**
- d. Dyr med blodige sår skal isoleres indtil der er sårskorpe på**
  - andre grise kan slet ikke lade være med at pille!**
- e. Utrivelige taberdyr. Lovkrav**

# HVILKE GRISE SKAL I SKÅNESTI?

**Grise som ikke kan komme til foder/vand eller bliver mobbet af andre**

**Brok, hale-/ørebid, skedesår, andre sår eller bylder, hvis grisen ellers fungerer normalt (indtager foder/vand + bevæger sig uden problemer)**

- **Grise med skader som andre dyr kan forværre ved at pille i dem**

# HVILKE GRISE SKAL AFLIVES MED DET SAMME?

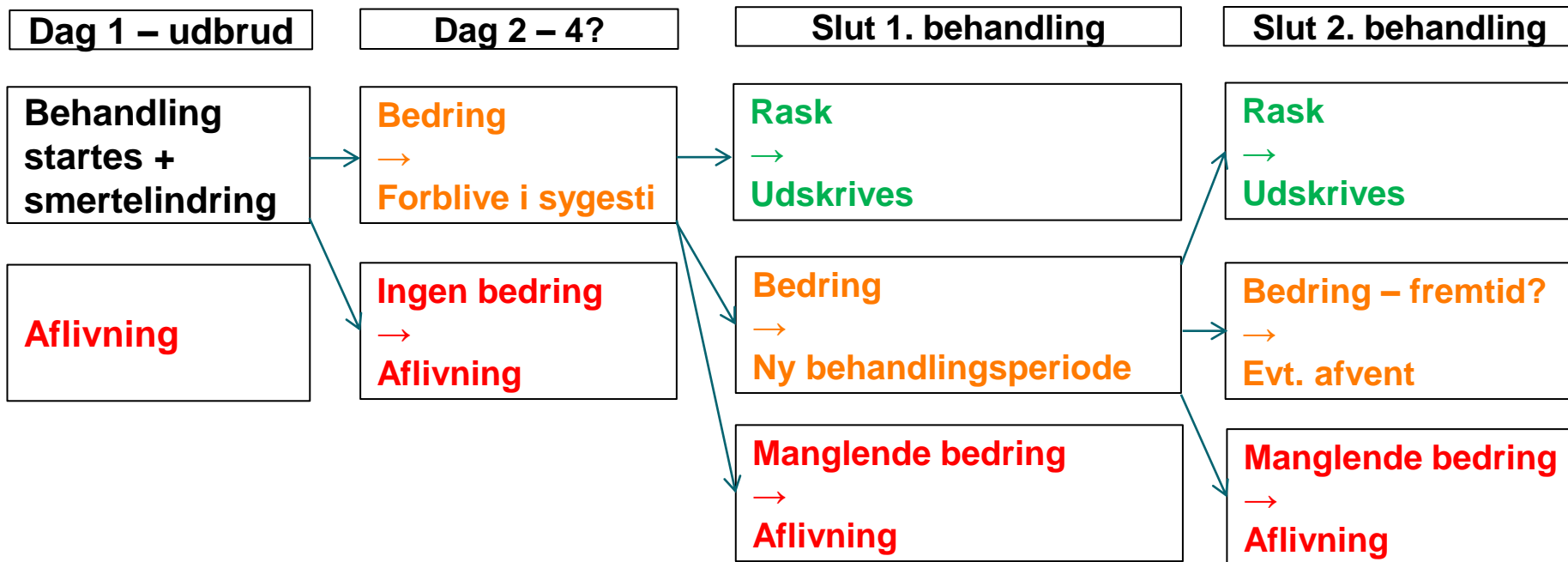
- **Grise som ikke er i stand til at rejse sig og indtage vand og foder. Mistanke brud**
- **Grise som har betydelige sår/skader**
- **Grise med navlebrok, som er alment påvirket**
- **Alvorlige halebid**
- **Grise med to eller flere problemer, fx**
  - **Sår (Halebid/øresår) og benproblemer**
  - **Utrivelighed og halebid/øresår, brok**

# FVST-VURDERING

## - VEJLEDNING TIL VELFÆRDSKONTROL I SVINE- BESÆTNINGER 2017

- a.** Væsentlig ulempe
- b.** Uforsvarlig behandling/væsentlig ulempe
  - Mangelfuld indretning af sygestier
- c.** Grovere uforsvarlig behandling (kan politianmeldes)
  - Dyr som ikke
    - Er flyttet til sygesti/behandlet/tilset af dyrlæge/aflivet i tide
- d.** Mishandling (politianmeldes)
  - Glemte dyr i sygesti (fx uden foder og vand)

# FLOW DAGLIG VURDERING!



# STALDPERSONALETS UDFORDRING

- Hvem har ansvaret for beslutningerne?
- Grise er byttedyr => farligt at vise smerte
- Kræver stor opmærksomhed **tidligt** at spotte syge dyr!
  - Start smertelindrende behandling i stien!
- Det vurderes indenfor få dage i sygesti, om der er mulighed for bedring. Hvis ikke aflivning!



# TAKE HOME

- 1. Forebyggelse, forebyggelse og atter forebyggelse**
- 2. Grundigt dagligt tilsyn i alle stier + 1. handling**
- 3. Tilstrækkeligt antal sygestier og plads til de raskmeldte**
- 4. Faste aftaler om behandlingsforløb**
- 5. Daglig stillingtagen i sygestierne, almenbefindende er afgørende**
- 6. Dyr uden fremtid aflives asap**

# SPØRGSMÅL?

